

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO**

PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-20-1131(2); TAIS Nr.: 20-8033(3))
2020-06-30 Nr. NV-1815
Vilnius

Projekto rengėjai: Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM), Ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM)

Projekto tikslas: nustatyti valstybės paramą studentams, pasirinkusiems studijuoti su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose susijusių studijų kryptių grupių studijų programas ir Lietuvos regionų plėtrai aktualias informatikos, matematikos ir inžinerijos mokslų studijų kryptių programas.

Dabartinė situacija. ŽŪM, EIM, Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos (toliau – VDU ŽŪA) pateikti duomenys rodo, kad šiuo metu aukštosios mokyklos užtikrina tik dalį žemės ūkio, miškininkystės, STEM srities specialistų poreikio, nes abiturientų tarpe nėra populiarios studijos šiose studijų kryptyse.

EIM pateikta studijų programų analizė rodo, kad į su inžinerine pramone ar informacinėmis technologijomis susijusias studijų programas sėkmingai studentus pritraukia tik Vilniaus ir Kauno aukštosios mokyklos, todėl šiuose regionuose esama specialistų pasiūla beveik atitinka prognozuojamą paklausą. Tuo tarpu kituose regionuose matomas didelis šių sričių specialistų trūkumas.

Projekto esmė. Projektu siūloma:

- Nustatyti tikslinių skatinamųjų stipendijų skyrimą valstybinių aukštųjų mokyklų studentams, studijuojantiems valstybės finansuojamose vietose:
 - ✓ su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose susijusių studijų kryptių grupių studijų programose. Stipendijos gali būti skiriamos pirmos ir (ar) antros pakopos pirmojo kurso studentams, aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, atsižvelgiant į priėmimo į aukštąją mokyklą ir (ar) studijų rezultatus. Stipendijos mokamos iš ŽŪM ar Aplinkos ministerijai (toliau – AM) skirtų valstybės biudžeto asignavimų.
 - ✓ inžinerijos, informatikos, matematikos mokslų studijų kryptių grupių studijų programas, susijusias su aukštos pridėtinės vertės sektoriais ir skirtas regionų investicinio patrauklumo didinimui. Stipendijos gali būti skiriamos pirmos ir (arba) antros pakopos studentams visam studijų laikotarpiui, aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Stipendijos mokamos iš EIM skirtų valstybės biudžeto asignavimų.
- Žemės ūkio, aplinkos ir ekonomikos ir inovacijų ministrai kasmet iki gegužės 31 d. (2020 metais – iki liepos 31 d.) nustato atitinkamam sektoriui aktualiausių studijų programų sąrašus, tikslinių skatinamųjų stipendijų dydžius ir jų skaičių bei paskirstymą pagal nustatytas studijų programas ir aukštąsias mokyklas.
- Studentui nutraukus studijas arba jį pašalinus iš aukštosios mokyklos, stipendijos mokėjimas nutraukiamas. Stipendijos mokėjimas stabdomas, jeigu studentas turi akademinių skolų arba išeina akademinių atostogų.

ŽŪM numato, kad 2020 m. pirmos pakopos pirmo kurso studentams skatinamųjų stipendijų dydis bus 200 Eur, stipendijos būtų mokamos 130 studentų.

AM stipendijų dydį ir jų skaičių planuoja nustatyti vėliau.

EIM planuoja, kad 2020 m. stipendijos būtų skiriamos pirmos pakopos pirmo kurso studentams. Stipendijos dydis būtų 200 Eur, būtų skiriama 430 stipendijų. EIM skaičiavimu, siekiant įgyvendinti šį projektą, lėšų poreikis būtų: 0,344 mln. Eur - 2020 metais, 1,376 mln. Eur - 2021 m., 2,408 mln. Eur - 2022 m ir 3,440 mln. Eur - 2023 m.

Numatoma nauda: patvirtinus Projektą būtų sudarytos palankesnės finansinės sąlygos su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose susijusių bei STEM kryptių studijų programų studentams. Tikėtina, kad tai paskatintų būsimus studentus rinktis studijas šiose studijų programose.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau susijęs su programos 128.7 punkte išreikštu siekiu tobulinti studentams teikiamos socialinės paramos ir stipendijų sistemą.

Derinimas: ŽŪM pateiktas projektas aptartas 2020 m. birželio 19 d. tarpinstituciniame pasitarime. EIM projektas pristatytas 2020 m. birželio 22 d. Vyriausybės pasitarime. Apjungtas Projektas koreguotas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės darbo tvarka pateiktas pastabas ir suderintas su AM, EIM ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlytume svarstyti *Vyriausybės posėdžio B dalyje* prieš tai aptartus *tarpinstituciniame pasitarime*. Taip pat teikiame šiuos pastebėjimus:

- Kyla klausimas, ar stipendijų skyrimas tik pirmo kurso studentams, studijuojantiems su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose susijusiose studijų programose, leis pasiekti esminį Projekto tikslą – paskatinti būsimus studentus rinktis studijas numatytose studijų programose. Abejotinas ŽŪM pateiktas argumentas, kad vėlesniuose kursuose studentai gali pretenduoti į verslo skiriamas tikslines skatinamąsias stipendijas, nes tai studentams neužtikrina stabilumo.
- Kyla abejonių dėl EIM sprendimo stipendijas skirti regioniniu pagrindu. Lydraštyje EIM nurodo, kad inžinerijos ir informatikos kryptių studijų programas studentai renka tik Vilniaus ir Kauno regionuose, tuo tarpu kituose regionuose šios studijų programos nėra vykdomos arba jų iš viso nėra. Pažymėtina, kad naujos studijų programos sukūrimas ir akreditavimas užtrunka laike, be to, tai reikalauja nemažų žmogiškųjų, finansinių ir materialinių išteklių. Šie veiksniai mažina galimybę pasiekti EIM deklaruojamą tikslą – siekti, kad visuose Lietuvos regionuose būtų rengiami Lietuvos ekonomikai būtini specialistai.
- Atsižvelgiant į tai, kad mažesniuose Lietuvos regionuose aukštąjį mokslą vykdo kolegijos, abejotinas EIM sprendimas stipendijas matematikos mokslų studijų kryptių grupės studijų programų studentams taip pat skirti regioniniu pagrindu. Atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Atviros informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos AIKOS duomenimis, šiuo metu nei viena Lietuvos kolegija neturi matematikos studijų krypties studijų programų.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė

tel. 8 706 63985, el. p. nijole.putriene@lrvt.lt